

OPINIE SEPARATĂ
*pe marginea soluției adoptate de Plenul Consiliului Superior al Procurorilor
la examinarea Raportului Comisiei de evaluare a procurorilor
emis în privința procurorului Andrei Balan*

Soluția Plenului Consiliului Superior al Procurorilor:

La 2 octombrie 2025, Plenul Consiliului Superior al Procurorilor a examinat Raportul Comisiei de evaluare a procurorilor emis în privința procurorului Andrei Balan, adoptând soluția de a respinge Raportul de evaluare nr.10 din 9 septembrie 2025, emis de către Comisia de evaluare a procurorilor în privința procurorului în Procuratura Anticorupție, Andrei Balan și a dispus reluarea procedurii de evaluare.

Subsemnatul, am votat pentru admiterea Raportului de evaluare nr. 10 din 9 septembrie 2025 și constatarea nepromovării evaluării de către subiect, respectiv am votat împotriva soluției adoptate de Consiliu, anunțând despre faptul că voi avea o opinie separată asupra soluției respective.

Argumentele opiniei separate:

Opinia separată exprimă o viziune diferită față de soluția majoritară adoptată de Plenul Consiliului Superior al Procurorilor, având ca obiect interpretarea și aplicarea normelor legale incidente în materia procesului de evaluare a procurorilor instituit de Legea nr. 252/2023 vizavi de dubiile care vor fi examinate mai jos.

Presupusa donație de 20.000 EUR de la părinți în 2010 și legătura cu economiile în numerar ale subiectului la începutul anului 2012

Din conținutul Raportului, vedem că Completul de evaluare a acceptat doar suma de 16.687 EUR (echivalentul a 273.760 MDL) din cei declarați de subiect în cadrul runde II de întrebări în mărime de 20.000 EUR.

Comisia de evaluare just a reținut în calitate de flux financiar de intrare doar suma de 16.687 EUR, întrucât doar pentru această sumă exista un început de probă referitor la posibilitatea deținerii de către părinții subiectului a sumei respective. În partea ce ține de mijloacele bănești provenite din vânzarea mijlocului de transport Opel Kadet, este evident faptul că de către tatăl subiectului a fost înstrăinat mijlocul de transport Opel Kadet cel târziu la 29 octombrie 2002, însă accentul urmează a fi pus pe faptul că este puțin probabil ca mijloacele bănești, oricare ar fi ele (neprobate), să fi putut fi păstrate de părinți și nu au fost cheltuite în cei opt ani care au trecut între cele două evenimente.

Mai mult, preținsele economii din vânzarea de produse agricole din gospodăria părinților fără indicarea sumelor specifice face imposibilă luarea în considerare a unor astfel de surse, în special aceste declarații urmează a fi raportate la următoarele: (i) în perioada 2002-2011 părinții subiectului au avut venituri oficiale în sumă totală de 110.586 MDL; (ii) terenul agricol relativ mic de 2,2418 hectare, lipsa documentației și a oricărui început de probă și (iii) existența unei gospodării țărănești în 1999 care nu a declarat niciodată venituri, au creat percepția Comisiei că chiar și dacă părinții acestuia au deținut, cultivat și vândut produse agricole, acestea nu ar fi fost suficiente pentru a acoperi toate cheltuielile de întreținere a familiei părinților subiectului, a familiei subiectului cât și păstrarea în același timp a unor bani suficienți pentru a face economii semnificative.

Urmează a fi reținut totodată faptul că conform datelor BNS, **veniturile în natură** în mediul urban în 2012 au reprezentat 3,8% și **17,8% în mediul rural din venitul total**, motiv din care aceste sume fac cu greu posibilă întreținerea unei singuri familii, nemaivorbind de o altă familie și economii.

Prin metoda reducerii la absurd, dacă s-ar admite că simpla deținere a unui teren agricol ar constitui prin ea însăși dovada unei activități economice, s-ar ajunge la concluzia nefondată că orice proprietar de teren agricol desfășoară o activitate economică, indiferent de lipsa oricăror acte de exploatare efectivă.

Chiar în ipoteza în care admitem că totuși subiectul ar fi primit suma de 20.000 EUR (o diferență de 3.313 EUR față de cele reținute de Comisie), un atare quantum nu face posibilă promovarea evaluării având în vedere că în cazul subiectului există o diferență între avere, cheltuieli și venituri de cel puțin 407.992 MDL, nefiind incidente prevederile art. 18 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 252/2023, or la caz nu au fost constatate circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea evaluării.

Alte cheltuieli efectuate de subiect în 2012

În conținutul Raportului, Comisia a inclus în fluxul financiar de ieșire CCP-ul familiei pentru a cuantifica cheltuielile de subzistență zilnică pentru familia sa compusă din doi adulți și trei copii, în zona rurală, în sumă de 52.383 MDL. Completul a redus costurile CCP cu 5% față de suma prezentată subiectului în cea de-a treia rundă de întrebări scrise și în notificarea de audiere (care era de 55.140 MDL).

Invocarea de către subiectul evaluării precum că CCP urma a fi redus cu 10% și că această circumstanță ar putea duce la promovarea evaluării nu o consider întemeiată, or deși admit că familia subiectului ar fi putut primi unele produse

alimentare de la părinții săi, ceea ce reprezintă venituri în natură, totuși, conform datelor BNS, veniturile în natură în mediul urban în 2012 au reprezentat 3,8% și 17,8% în mediul rural din venitul total, motiv din care constat că această sumă este nesemnificativă și nu modifică substanțial CCP.

Mai mult, Completul deja a luat în considerare CCP pentru zona rurală datorită faptului că familia sa locuiește într-o astfel de zonă, ceea ce a presupus automat veniturile în natură menționate de subiect și care includ, de obicei, cheltuieli medii mai mici (raportat la faptul că locul de muncă al subiectului evaluării din anul 1996 era mereu în mun. Chișinău).

Neacceptarea a trei împrumuturi declarate

Deși subiectul evaluării nu a declarat niciodată împrumuturile examinate mai jos, totuși în rundele de întrebări acesta le-a invocat, însă Comisia de evaluare nu a acceptat versiunea că aceste împrumuturi au existat vreodată, considerând că subiectul ar fi declarat împrumuturi fictive pentru a echilibra economiile în numerar inexplicabile, pe care le-a indicat în declarațiile sale anuale prezentate la ANI pentru anii 2021, 2022 și 2023, subiectul însă a omis o greșală de logică la pretinsa declarare a acestor împrumuturi când a invocat că le-a declarat la „numerar” în declarațiile de avere depuse anual.

Astfel, subiectul evaluării a declarat în rundele de întrebări următoarele împrumuturi:

- împrumutul de 90.000 MDL de la S.S. la începutul lunii martie 2021 și rambursat în **mai 2021**,

- împrumutul de 200.000 MDL de la A.T. la 6 martie 2022 și rambursat în **aprilie 2022**,

- împrumutul de 220.000 MDL luat de la A.Mu în martie 2023 și rambursat în **aprilie 2023**.

Subiectul nu ar fi declarat aceste împrumuturi în declarațiile sale anuale pentru anii 2021, 2022 și 2023 depuse la ANI motivând că împrumuturile au fost returnate în același an fiscal în care au fost contractate.

În această ordine de idei, potrivit art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale (în vigoare din anul 2021, cu modificările ulterioare care nu schimbă esența normei), se menționează că subiectul declarării declară activele financiare deținute de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, adică **numerarul în monedă națională sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri**

în instituțiile financiare. Conturile bancare, unitățile de fond în fondurile de investiții, formele echivalente de economisire și investire, plasamentele, obligațiunile, cecurile, cambiile, certificatele de împrumut, alte documente care încorporează drepturi patrimoniale personale ale subiectului declarării și ale membrilor familiei, concubinului/concubinei acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, investițiile directe în monedă națională sau în valută străină făcute de subiectul declarării și membrii familiei, concubinul/concubina acestuia, inclusiv ca beneficiari efectivi, precum și alte active financiare, dacă valoarea însumată a tuturor acestora depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie.

Totodată, prin ordinul Președintelui Autorității Naționale de Integritate nr. 15 din 27 februarie 2018 s-a aprobat Regulamentul privind modul de completare a declarației de avere și interese personale în formă electronică.

La punctul 38 al acestui regulament se prevede că la secțiunea C „Numerar în monedă națională și/sau în valută străină care depășește suma a 15 salarii medii pe economie și care nu face obiectul unor depuneri în instituții financiare și alte documente care încorporează drepturi patrimoniale” - se declară **numerarul în monedă națională** sau în valută străină care depășește valoarea a 15 salarii medii pe economie **la data depunerii declarației** și care nu face obiectul unor depuneri în instituțiile financiare sau alte documente care încorporează drepturi patrimoniale, în baza cărora titularii dețin mijloace financiare cu o valoare care depășește limita stabilită, specificând și indicând numele și prenumele subiectului declarării, membrului familiei sau concubinului/concubinei acestuia sau, după caz, ale persoanei căreia au fost transmise mijloacele financiare, anul și luna când au fost dobândite drepturile, suma și valuta. La documente care încorporează drepturi patrimoniale pot fi atribuite recipisele în baza cărora au fost acordate mijloace financiare ca împrumut către terțe persoane, etc.

Astfel, este contradictoriu faptul că deși a luat cu împrumut și a restituit în același an fiscal suma împrumutului, totuși la sfârșit de an subiectul evaluării declara în calitate de „economii în numerar” aceste mijloace bănești, or, însăși din declarațiile acestuia reiese faptul că la momentul depunerii declarației pentru anii 2021 (9 martie 2022), 2022 (24 martie 2023, rectificată la 27 martie 2023) și 2023 (9 februarie 2024) acesta nu dispunea de aceste mijloace financiare, fiind restituite în mai 2021, aprilie 2022 și respectiv aprilie 2023.

În mod special, comportamentul subiectului urmează a fi privit critic reieșind din faptul că începând cu anul 2012 acesta a activat în calitate de procuror în Procuratura Anticorupție, deținând atât cunoștințele necesare cât și experiența pertinentă ca să îi ofere posibilitatea să înțeleagă chestiunile în discuție.

Pentru claritate suplimentară voi ilustra starea de fapt într-un tabel:

Nr.	Anul fiscal	Data restituirii împrumutului	Data depunerii declarației la ANI
1.	2021	mai 2021	9 martie 2022
2.	2022	aprilie 2022	24 martie 2023
3.	2023	aprilie 2023	9 februarie 2024

Având în vedere standardul de probă aplicabil Consiliului Superior al Procurorilor și anume, balanța probabilităților, consider că este puțin probabil că aceste împrumuturi să fi existat în realitate, fiind mai degrabă o legendare a economiilor în numerar indicate în declarațiile de avere și interese personale depuse pentru anii 2021, 2022 și 2023, or **economiile în numerar se declară la data depunerii declarației și nu pentru anul fiscal pentru care se depune declarația**, motiv din care nici în acest caz nu există o circumstanță de fapt care putea conduce la promovarea evaluării de către subiect.

Sold negativ de 75.592 MDL pentru 2022

Comisia a inclus în fluxul financiar de ieșire al subiectului printre altele suma de 81.719 MDL în calitate de cheltuieli pentru educația copiilor acestuia, sumă declarată în cadrul primei runde de întrebări. Ulterior, deja în a treia rundă de întrebări când Comisia deja include anumite dubii referitor la averea inexplicabilă, subiectul ar fi menționat că suma respectivă a fost achitată socrilor săi, respectiv și-a modificat răspunsurile.

Consider că includerea în calitate de flux financiar de ieșire a fost corect atribuită subiectului și nu socrilor săi din următoarele considerente:

- suma respectivă nu a fost indicată ca donație în declarația anuală pentru 2022 depusă la ANI, deși donațiile în bani urmează a fi declarate.

- subiectul nu a menționat despre acest fapt în prima rundă de întrebări, când sarcina probațiunii încă nu este răsturnată și subiectul urmează să declare faptele așa cum au fost în realitate, cu atât mai mult aceste circumstanțe nu au fost expuse nici în a doua rundă de întrebări,

- în declarația pe 5 ani, subiectul a indicat suma respectivă a cheltuielilor efectuate de el sau de membrii familiei sale care depășesc 25.000 MDL, fără a menționa sursa de finanțare deși un atare câmp era disponibil de completat.

Mai mult, având în vedere că în cazul subiectului există o diferență între avere, cheltuieli și venituri de cel puțin 407.992 MDL, chiar dacă am acorda credibilitate subiectului evaluării, nici cei 3.313 EUR, nici reducerea cu 10% a CCP și nici suma de 87.719 MDL nu creează o stare de fapt în care ar fi incidente prevederile art. 18 alin. (3) lit. b) din Legea nr. 252/2023, or la caz nu au fost constatate circumstanțe de fapt care puteau duce la promovarea evaluării.

Soldul negativ pentru anul 2023 inclus în notificarea de audiere, și care nu a servit pentru constatarea averii inexplicabile

Completul a informat subiectul odată cu notificarea de audiere că a concluzionat că există un sold negativ de 44.070 MDL pentru anul 2023, subiectul a contestat cheltuielile în valoare de 100.000 MDL care ar fi fost incluse în fluxurile financiare de ieșire ale subiectului aferente anului 2023.

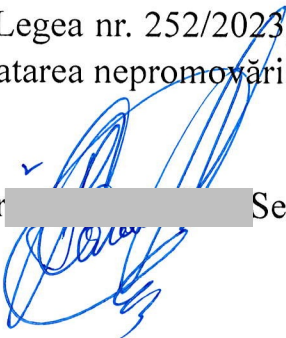
Astfel, subiectul a prezentat inițial informații privind cheltuieli în valoare de 100.000 MDL pentru lucrări în curtea sa în 2023, ulterior le-a modificat invocând că le-a suportat în 2024.

Deși în declarația pe cinci ani depusă la 10 iunie 2024 și în runda II de întrebări subiectul a invocat suma de 100.000 MDL, însă odată cu runda III de întrebări care includ calcule și sume pe ani, subiectul deja a invocat că suma respectivă a fost totuși suportată în 2024, fiind puțin probabil, prin prisma balanței probabilităților, ca subiectul să fi greșit o sumă datată cu anul în care urma să depună declarația pe 5 ani, decât să fi greșit o sumă datată cu un an anterior acestei acțiuni. Mai mult, una nu exclude pe alta, este posibil că subiectul a suportat cheltuieli pentru reparația casei atât în 2023 cât și în 2024.

Nu mai puțin importante, în procesul de evaluare a subiectului, au fost contradicțiile în declarații în următoarele subiecte (i) cheltuielile reale pe care subiectul le-a suportat pentru construirea și întreținerea casei sale din raionul Criuleni; (ii) contradicțiile între declarațiile referitoare la achiziționarea unui apartament de 93.6 mp în Chișinău și întreținerea acestuia; (iii) contradicțiile între declarații referitoare la întreținerea apartamentului de 39.4 mp din Chișinău; (iv) Completul a luat în considerare mai multe donații nesemnificative declarate în rundele de întrebări sau în declarațiile depuse la ANI, care au însumat 314.000 MDL, în absența oricăror documente justificative; (v) pretinsa viață modestă raportată la cheltuielile reale pe care le-a avut subiectul și bunurile imobile deținute în proprietate: automobile, casă de locuit într-o localitate din proximitatea mun. Chișinău, un apartament de 93.6 mp și altul de 39.4 mp, ambele în mun. Chișinău.

În aceste condiții, Consiliul Superior al Procurorilor urma să adopte soluția prevăzută de art. 18 alin. (3) lit. a) din Legea nr. 252/2023, și anume acceptarea raportului cu privire la evaluare și constatarea nepromovării evaluării.

Membrul

Consiliului Superior al Procurorilor Sergiu Caraman